

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 80 petih vrst a Din 2, do 100 vrst a Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3, večji inzerati petih vrst Din 4.— Popust po dogovoru, inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za inozemstvo Din 25.— Rokopisi se ne vračajo.

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knažjeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Grajski trg št. 7 — NOVO MESTO, Ljubljanska cesta, telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocesova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 101.
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Pomembni sklepi na Bledu:

Nov dokument dobre volje Male antante

Zaključni komunike blejske konference stalnega sveta Male antante je nov dokaz miroljubnosti držav Male antante in važen prispevek k pomirjenju Evrope

BLEJ, 24. avg. r. Kakor smo že na kratko poročali, je bilo zasedanje stalnega sveta Male antante včeraj zaključeno. Ob zaključku je bil objavljen v napetostjo pričakovani uradni komunike o sprejetih sklepih. Komunike se glasi:

Stalni svet Male antante se je sestel na rednem zasedanju na Bledu v dneih 21. in 22. avgusta 1938 pod predsedstvom g. dr. Milana Stojadinovića, predsednika jugoslovenske vlade in zunanjega ministra kraljevine Jugoslavije, ki bo od tega zasedanja dalje in za tekoče leto predsednik stalnega sveta. Češkoslovaška je bila zastopana po g. dr. Kamilu Krofci, zunanjem ministru. Rumunija pa po Nikolaju Comnenu, njenem zunanjem ministru.

Splošni položaj in solunski sporazum

1. Ministri so podrobno proučili splošni položaj in vsa vprašanja zunanje politike, ki se še posebej tičejo držav Male antante. Pri tej proučitvi so z zadovoljstvom ugotovili obtoji nekaterih ugodnih pojavov in so izrazili nado, da bodo še naprej pospeševani in ojačeni s potrebnimi in stalnim naporom vseh zainteresiranih držav. Obenem so poudarili globoko prirvenost držav Male antante k politiki miru in sprave ter so izrazili svojo odločno voljo, da hočejo ostati zvesti tej politiki.

Stalni svet ki je prepričan prištevati miroljubnih metod, čestita Balkanski zvezi in Bolgariji zaradi posrečene zaključitve solunskega sporazuma, s katerim so te države ne le potrdile novo dobo slege, konsolidacije in napredka na Balkanu, temveč so obenem doprinesle najdragocenejši doprinos k skupnemu delu za splošni mir.

Pogajanja z Madžarsko se bodo nadaljevala

2. Stalni svet je z zadovoljstvom ugotovil, da je bilo mogoče v pogajanjih, ki so se že leto dni vodila z Madžarsko doseči sporazum, ki pomenijo medsebojno odpuščanje sleherni uporabi sile med Madžarsko in državami Male antante ter priznanje enakopravnosti Madžarske v oboroževanju.

Ker niso bila doslej še rešena v teku razgovorov nekatera druga vprašanja, da bi bil možen razvoj odnosa dobrega sosedstva med Madžarsko in tremi državami Male antante, objava teh sporazumov še ni bila mogoča, vendar pa so se države Male antante in Madžarska sporazumele, da bo istočasno na Bledu po stalnem svetu Male antante in v Budimpešti po madžarski vladi objavljen enako se glaseči komunike, ki ugotavlja sedanje stanje medsebojnih pogajanj.

Ko si Stalni svet čestita k važnim že doseženim rezultatom, izraža obenem željo, da tudi popoln sporazum ne bo mogel izostati, upoštevajoč duha medsebojnega razumevanja, ki računa ne le z interesi v poštavi prihajajočih držav, temveč tudi onih v vsem podunavskem bazenu.

Za sodelovanje z Društvom narodov

3. Stalni svet se v polni meri zaveda, da ne more Društvo narodov v svojem sedanjem stanju, pa tudi po številu pripadnikov.

Skupna izjava Male antante in Madžarske

Nocoj ob 18. je bil na Bledu in hkratu v Budimpešti objavljen naslednji skupni komunike stalnega sveta Male antante in madžarske vlade o sporazumu med njima:

Pogajanja, ki so se pričela lani med Madžarsko na eni, ter Rumunijo, Jugoslavijo in Češkoslovaško na drugi strani so bila osnovana na skupni želji, da se odstranijo elementi, ki so po svoji naravi morali one močiti razvoj dobrih sosedstvenih odnosov med Madžarsko in temi tremi državami. Ta pogajanja so omogočila, da so se dosegli preliminarji sporazumi, ki predstavljajo s strani omenjenih treh držav pri znanje madžarske enakopravnosti v oboroževanju in recipročno odpuščanje uporablja-

njem položaju povsem odgovarjati nalogam, ki so mu bile zaupane od avtorjev pakta. Vendar pa so države Male antante soglasne v svoji želji, da sodelujejo z ženevsko ustanovo in da ji v okviru obstoječih možnosti nudijo svojo pomoč.

Ker bo mandat Rumunije kot članice sveta Društva narodov iztekel v septembru tega leta, bo nalogo zastopanja Male antante v svetu DN po že določenem redu prevzela Jugoslavija.

Glede raznih vprašanj, ki so postavljena na dnevi red bliznjega zasedanja skupščine DN, so trije ministri sklenili da bodo delegacije njihovih držav, kakor doslej, tudi v bodoče vzdrževale stalne in direktne medsebojne stike, da se sporazumejo v vsakem trenutku glede skupnega stališča.

4. Stalni svet z zadovoljstvom ugotavlja, da je razprava na zadnjem zasedanju DN v Ženevi od 9. do 14. maja 1938 v vprašanju o posledicah sedanjega položaja v Abesiniji, ki ga je sprožila britanska vlada, potekla tako, da je bila mogoča splošna rešitev problema, ki je bil eden izmed vzrokov obstoječega neugodja v Evropi. Navedena rešitev more samo močno prispevati k delu sprave in pomirjenja, ki predstavlja eno izmed najbolj nujnih potreb in ki so jo države Male antante vselej najbolj zvesto zastopale.

Stalni svet Male antante se pridružuje izjavam, ki jih je zastopnik Rumunije podal v teku navedene razprave, poudarjajoč, da je v tej razpravi od držav Male antante zastopana politika v celoti odobrena od stalnega sveta Male antante.

Dunavsko vprašanje

5. Stalni svet je v glavnih obistih proučil tudi vprašanje Dunava. Sklenil je, da se bodo tehnični strokovnjaki treh vlad v kratkem sestali v Beogradu, da prouče vprašanje v vseh njegovih podrobnostih, sledeti pri tem želji stalnega sveta, da bi prišlo do skupnega sporazuma glede rešitve, ki bi moglo še v naprej dopuščati sodelovanje z zainteresiranimi državami.

6. Stalni svet še enkrat poudarja važnost dela gospodarskega sveta Male antante, ki je namenjeno poglobljenemu razvoju trgovskih odnosov med državami Male antante. Vse tri vlade se v polni meri zavedajo potrebe največjega povečanja trgovskih izmenjav med tremi državami. V ta namen bodo podprle sleherni ukrep, ki jim bo predložen.

Prihodnje zasedanje v septembru v Ženevi

7. Prihodnje zasedanje stalnega sveta Male antante bo v septembru v Ženevi ob priliki 19. zasedanja skupščine Društva narodov.

Prvo jugoslovensko veleposlaništvo

Ob priliki razgovorov predsednika vlade dr. Stojadinovića in rumunjskega zunanjega ministra Petrescu Comnena je bilo sklenjeno, da se na osnovi že prej izmenjav stališč poslanštvu v Bukarešti in Beogradu povišata v ambasadi.

nja sile za ureditev vseh vprašanj med Madžarsko in temi državami.

Za časa pogajanj, ki so se vršila pred ostvaritvijo tega sporazuma so se vsestransko in blagohotno proučila vsa vprašanja, katerih ureditev bi mogla povoljno vplivati na odnose med podunavskimi državami. Vpoštev so bile vzete deklaracije, s katerimi bi se določilo stališče zgoraj omenjenih držav glede na ta vprašanja, toda te deklaracije se niso mogle še formulirati v svoji definitivni obliki.

Nadejati se je, da bodo pogajanja o teh vprašanjih, ko bodo te težave premagane uspešno dovedena do zaključka in da bodo doseženi sporazumi ter deklaracije istočasno objavljeni.

Izjava čl. zun. ministra dr. Krofca

BLEJ, 24. avg. e. Češkoslovaški zunanji minister dr. Kamil Krofca je dal dopisniku beograjskega »Vremena« daljšo izjavo, v kateri pravi med drugim:

To pot je dal Bled svoje ime značajnemu dokumentu politične in moralne važnosti in so pokazali edinstvo Male antante. Jaz sem neizrečno zadovoljen s sporazumom in doseženimi rezultati in želim poudariti svojo radost zaradi prisrčnosti, s katero smo se razgovarjali, dajoč vsem popoln dokaz edinstva našega mišljenja, solidarnosti naših držav, ki je tudi to pot prišlo

do prisrčnega in zgodovinskega izraza. Glavna stvar v današnjih dneh je mir, toda ne samo, da se doprinese k delu miru, temveč mora tudi vsak s svoje strani doprinesiti, da se mir reši in da je njegov doprinos v onem kotu, kjer se nahaja, tak, da mir ne bo samo eksaltiran, temveč, kakor je to odvisno od tega dela države in od tega poudarka, da bo stalno rešen in ohranjen. Češkoslovaška veruje v mir in upa, da bo mir ohranjen. Vložila bo vse svoje napore, da bo mir ohranjen in upa, da bodo njeni naporu upoštevani od vseh strani. To ni samo neka želja za mir tem-

več je tudi v smislu volje Češkoslovaške, da ohrani mir in da se dela z vsemi močmi za mir. Češkoslovaška prehaja skrozi velike težave a vsemu svetu kaže svojo od-

ločnost, da ohrani mir. Veruje v mir. Veruje, da se bo mir ohranil in če se bo strogo gledalo na mir, bo tudi v drugih stvarih dosežen sporazum.

Silen odmev po svetu

Stališče Madžarov

BUDIMPEŠTA, 24. avg. z. Vsi današnji listi na prvem mestu objavljajo skupno izjavo Male antante in Madžarske po doseženem začasnem sporazumu glede ureditve medsebojnih odnosov. Listi dodajajo kratke komentarje, v katerih naglašajo, da je Madžarski s tem priznana popolna enakopravnost v oboroževanju. Povojno razlikovanje med pravicami držav do oborožitve je bilo že tako zastarelo, da je moralo samo po sebi izginiti. Kljub temu pa predstavlja ta sporazum dobro voljo. Ostala pa je še cela vrsta drugih spornih vprašanj, tako da pomeni blejski sporazum le neke vrste »gentlemen agreement«, dočim je splošno izboljšanje odnosov med Madžarsko in Malo antanto odvisno od duha, v katerem bodo države Male antante odselej obravnavale vprašanje madžarskih narodnih manjšin.

V Italiji zadovoljni

RIM, 24. avg. AA. Tukašnji politični krogi z veseljem pozdravljajo sporazum med Malo antanto in Madžarsko. Ta spo-

razum srečno izpolnjuje solunski sporazum, ki je bil podpisan med Bolgarijo in državami Balkanske zveze. Posebno povdarjajo, da pomeni izjava o neuporabljanju sile važen temelj za odnose med Madžarsko in njenimi sosedi posebno v zvezi s položajem manjšin.

Kaj pravijo v Parizu

PARIZ, 24. avg. z. Budimpeštanski dopisnik »Figara« poroča svojemu listu, da je blejski sporazum izzval v madžarski prestolnici silno presenečenje. Do tega sporazuma je prišlo docela nepričakovano v času, ko je bila vsa pozornost madžarskih političnih krogov usmerjena na Nemčijo. List trdi, da je do tega sporazuma prišlo predvsem na prizadevanje Jugoslavije.

Zadovoljstvo v Londonu

LONDON, 24. avg. z. Vsa pozornost današnjih londonskih listov je osredotočena na sklepe blejske konference Male antante. Vsi listi pozdravljajo sporazum med Malo antanto in Madžarsko in vidijo v tem važen prispevek k pomirjenju Evrope.

Politika nevmešavanja v zagati

Deljena mnenja o odgovoru generala Franca — Pred novimi pogajanjmi

London, 24. avgusta. AA. Reuter: Najvidnejši člani odbora za nevmešavanje se strinjajo, da je treba na nekaj način začeti z umikom prostovoljcev iz Španije. Lord Plymouth je po razgovoru z lordom Halifaxom in nekaterimi člani odbora sklenil storiti nekaj neuradnih korakov, ki naj pospešijo rešitev tega vprašanja. Lord Plymouth je ugotovil, da sta stališči Francije in Anglije popolnoma enaki. Italijanski in nemški zastopniki izjavljajo, da je načrt dober in da so tudi pripravljeni na njegovo izvedbo.

Na splošno vzeto pa sestanki predsednika odbora za nevmešavanje niso dosejati nič koristili. Siro se mnenje o direktnem stiku med generalom Francom in lordom Plymouthom. Lord Plymouth se tudi ne more pogajati s posameznimi vladami mimo odbora za nevmešavanje. Podarjajo pa, da bo lord Plymouth opozoril na razlike med odgovorom generala Franca z dne 18. novembra lanskega leta

in sedanjim njegovim odgovorom in bo predlagal, da naj se v tem smislu izvede korak pri generalu Francu.

London, 24. avgusta. h. Lord Plymouth je imel dolge razgovore z ruskim poslanikom Majskim, nato pa s francoskim in nemškim odpravnikom poslov, nakar je sprejel še portugalskega poslanika. Popoldne je obišel poročal zunanjemu ministru lordu Halifaxu. Pri dosedanjih razgovorih se je lord Plymouth omejil predvsem na zastopnike onih držav, katerih sodba o odgovoru generala Franca utegne biti odločilnega pomena za nadaljni razvoj politike nevmešavanja. Dosedanj razgovori so pokazali, da Francija in Rusija odločno odklanjata Francove protipredloge in vztrajata na izvedbi angleškega načrta, dočim Italija, Nemčija in Portugalska zagovarjajo pogajanja z generalom Francom v svrhu kompromisne rešitve.

Maribor pomembno središče domače obrti

Naše rokodelstvo, ki je bilo nekoč nedvomno najpomembnejši sestavni del mariborske družbe, se oziroma danes na dobo zadnjih 20 let, polnih neprekinjenih težkih borb za življenje, obstanek in napredek. Toda naš obmejni obrtnik v tej žilavi borbi ni obupal, ni omahnil in ni podlegel. Težka konkurenčna borba, ki jo je moral v predvojni dobi izvajati proti tujemu obrtništvu naš rokodelc, ga je utrdila, da je lahko preživel obstojne viharje povojne dobe. Prilagoditi se je moral raznim gospodarskim neprivikam in zorel je v spoznanju, da je napredek mogoč le v marljivem, neumornem delu. V navalu razvijajoče se industrije, ki je poglala v Mariboru močne korenine, ni naš obrtnik obupal. Umaknil se je v svojo delavnico in neumorno snoval ter delal, da stopi potem iz nje ter da pokaže širšem krogu dovršene izdelke svojih pridnih rok in svojih sposobnosti, pa tudi solidnosti svojega dela.

Močan obraz te krepke vitalnosti našega obmejnega in zlasti mariborskega obrtništva so bile številne obrtne razstave v letih 1921, 1922, 1923, ki jih je organiziralo mariborsko Slovensko obrtno društvo pod takratnim predsedstvom znanega obrtnega borca g. Franja Novaka. Ta ideja pa ni zamrla. Postala je tradicionalna, četudi je zajela ta misel, ko se je obrtna razstava prikličila prireditvam Mariborskega tedna, ki se je iz leta v leto vse lepše razvijal in dosegel krasne uspehe. Streljalo velike spominke razstave vsega obmejnega nacionalnega, kulturnega gospodarstva in socialnega življenja v okviru VII. Mariborskega tedna je predstavljala obrtna razstava važno središče, mimo katerega ni mogel nihče brez obžalovanja in

pohvale, ki gre zlasti vrlim organizatorjem razstave v Slovenskem obrtnem društvu.

Ob tej razstavi, na kateri je bila osredotočena delavnost, iniciativnost in strokovna usposobljenost vseh obrtniških panog, smo se lahko prepričali, da je Maribor pomembno središče domače obrti, žarišče številnih obrtniških združenj in drugih stanovskih organizacij. Maribor ni samo delavsko mesto, ampak tudi obrtniško mesto. Sicer ni razstava mogla pokazati vsega, kar domača obrt ustvarja in kar obmejni rokodelc premore. Za to je vse premalo prostora. Zadoščalo pa je, kar smo na razstavi videli, da smo se lahko prepričali o tem, da je naša mariborska obrt na sodobni višini, da se je osamosvojila ter da ustreza vsem pogojem solidnega ustvarjajočega obrtništva.

Pomen razstave z razgledom na vse stroke rokodelstva je tem večji, ker niso sodelovali samo naši vrli mojstri, ampak ker so se je udeležili tudi naši pomočniki in vajenci, ki so pokazali lepe izdelke. Ti izdelki pričajo o veliki skrb, ki jo naše obmejno obrtnišvo posveča svojemu naraščanju. Razstavljene predmete pričajo v svoji dovršeni zares mojstrski izdelavi o visoki stopnji ter strokovni kvaliteti, pa tudi o zrelem okusu izdelovalcev.

Naše obrtništvo je v zavesti svoje nacionalne in državljanske dolžnosti hotelo ob 20 obletnici Jugoslavije pokazati, kako je z lastnimi močmi pod najtežjimi okoliščinami stremelo k visoki, k idealom samosvojitve od tujih vplivov, k idealom strokovne izpopolnitve do čim močnejšega viška ter stanovske discipline. Obrtništvo je manifestiralo dalo duška svoji težnji, da si pribori nazaj ono veljavo, ki gre našemu obrtništvu po važnosti funkcije in družbe-

Lord Runciman pri prezidentu dr. Benešu

Praga, 24. avgusta. AA. Proti večeruse je snoči izvedelo, da se je včeraj dr. Beneš dolgo razgovarjal s predsednikom vlade drjem Hodžo. Včerajšnji razgovor med Benešem in lordom Runcimanom je trajal poldrugo uro. Snoč je lord Runciman v svojem hotelu priredil večerjo, na katero je prišel tudi predsednik vlade dr. Hodža. Danes bo lord Runciman sprejel zastopnike nemške socialne demokratske stranke.

Bruselj, 24. avgusta. AA. Kralj Leopold je včeraj sprejel belgijskega veleposlanika v Berlinu in poslanika v Pragi. Oba sta bila poklicana v Bruselj, da poročata o položaju.

Poplave na Poljskem

VARŠAVA, 24. avg. AA. Zaradi silnega deževja, ki traja že več dni v južni Poljski, prihajajo vzemirlije vesti o poplavih v raznih vaseh in mestih. Vse reke so že dosegle maksimum in ponekod so že morali ustaviti ves promet. Pri Skalcu je voda zalila več hiš in so morali vse prebivalstvo izseliti iz mesta. Nevarnost poplav narašča.

Gospodarski barometer Maribora

Maribor, 24. avgusta. Od danes je na mestnem poglavarstvu razgrnjen seznam davčnih osnov za prihodnjo za davčno leto 1938. Ta seznam predstavlja pravi barometer mariborskega gospodarskega in socialnega življenja, saj se z njim odražajo dogodki vseh mariborskih gospodarskih in družabnih plasti.

Tekstilna industrija, ki je najmočnejše zastopana, kaže sledeče razmere čistih dohodkov, na podlagi katerih bo potem odredena osnovna pridobnina: Tekstilna tvornica Doctor in drug 6.848.930, Erlich 1.771.800, Hutter 12.545.700, Jugotekstilna 764.000, Marko Rossner 1.898.000, Mariborska tekstilna 4.466.000, Zelenka 2.871 tisoč 600, Južosvila 343.000, Toma 1.740.000, Jugoekta 67.500. Prva mariborska tvornica pletenin 58.000 Zora 798.700. Iz usnjarske industrije: Berg 87.000, Freund 600.000. Mlinarska industrija: Ludvik in sinovi 329.000, Scherban in sinovi 69.100, Gradivo, cementna tvornica 79.000, Swaty, tvornica brusilnih kamnov 127.800, kartonarna tvornica Benčina in drug 52.100, Ježek, tovarna svil 17.200. Mariborske livarne 159.600, kemična industrija Bayersdorf 341.500, Roglič, čevljarstva industrija 88.800, Potoknik, marizstvo 102.200, Margo 30.900, Anton Tavcar, mlinarska industrija 97.700, dr. Oetker 111.500, Čoligi 308.000, Stavbna industrija Kiffmann 571.800, Jelenc in Slajmer 193.000 in Nas-sinbeni 194.100.

Amplituda je tudi zanimiva pri drugih pridobitnih panogah in znaša povprečno pri urarjih in zlatarjih od 8 do 100.000, pri avtomobilskih od 8000 do 25.000, pri notarjih od 23.000 do 68.806, pri zdravnikih od 6000 do 70.000.

nem življenju, pa tudi po številu pripadnikov.

Ob tej učinkoviti reviji tvornosti ter delavnosti mariborskega obrtništva, pri kateri je sodeloval tudi naš obrtniški naraščaj, ki je izkazal številne odlike svoje stroke, pa se nehoti zopet porajati misel vajenskega doma, ki naj bi bil varno zatočišče ter zbirališče našega obrtniškega naraščaja. O tem vprašanju je bilo v mariborski javnosti že veliko debat in razprav ter celo anket. Prvotno je obstojal načrt, da se namesti ustanova vajeniškega doma v prostorih sedanjega Delavskega azila. Ko je uresničenje te hvalevredne zamisli spričlo drugačne zasedbe omenjene zgradbe splavalo po vodi, se je iz obrtniških vrst sprožila misel, da bi se uporabili za vajeniški dom prostori starega muzeja, ki bodo po preselitvi muzeja v prostore prenovljenega gradu prosti. Toda tudi ta iniciativa je ostala brezuspešna, ker je med tem padla že drugačna odločitev, saj se bo staro muzejsko poslopje preuredilo za svrhe policijske vojašnice.

Tako je zašlo pereče vprašanje vajeniškega doma v Mariboru na mrtvo točko. Ne sme pa ta važna misel zaspati. Zopet jo je treba poživiti, zopet je treba sprožiti iniciativo, ki naj vodi do realizacije ideje vajeniškega doma. Vajeniški dom ni namreč za naš Maribor samo stanovsko pedagoške važnosti, ampak tudi velikega nacionalnega pomena, saj je treba nacionalni vzgoji obrtniškega naraščaja, ki bo nekoč dajal pečat našemu mariborskemu življenju, posvetiti vso skrb in ljubezen.

Borzna poročila

Curli, 24. avgusta. Beograd 10.—, Pariz 11.9375, London, 21.2950, New York 436.4375, Bruselj 73.6250, Milan 23.—, Amsterdam 238.75, Berlin 174.90, Dunaj 33.—, Praga 15.0660, Varšava 82.26, Bukarešta 3.35.

Hmelj v Dravski dolini

Hmeljarji Marenberškega polja bodo letos znepet prizadeti

Križevci pri Ljubljani, 23. avgusta. Ko je kmel pred leti hmelj veliko frekvenco in zelo, celo preugodno ceno, so ga začeli saditi tudi v Dravski dolini, posebno pa na rodovitnem Marenberškem polju. Tu je zaradi dobre lege in zelo ugodnega podnebja hmelj jako dobro uspeval in je prinašal marenberškemu veleposelstniku mnogo dobička. Ob ugodnih kupcih so prirejali slavnostne pojedine, kjer je ob takih prilikah, ob zvokih ciganske godbe, tekli šampanjec in se je tako zapravljalo.

Radi ugodne cene so tudi manjši posestniki pričeli saditi hmelj tako, da je danes ena tretjina Marenberškega polja posajena s to važno industrijsko rastlino. A za ugodnimi letinami so prišla leta ko so cene hmelja rapidno padale in sledil je polom. Nobena spekulacija ni pomagala, hmelj pač ni imel prave cene, tako, da v letih najhujše gospodarske krize niti delo ni bilo plačano. Tako je gospodarska kriza zadela težak udarec novi panogi kmetijskega gospodarstva, ki je začela baš v tem delu Dravske doline zelo ugodno napredovati. Marsikateri hmeljar se je zadožlil, da danes komaj diha in se je moral zateči pod kmečko zaščito. Marsikdo se je že bavil z mislijo, da poseka nasade, ker se ves trud ne plača. Lani so bile cene nekoliko ugodnejše, letos pa obetajo biti še boljše.

Letos so imeli hmeljarji še več skrbi kakor prejšnja leta. Hmeljske nasade so letos napadle posebne uši, ki so posebno mlajše nasade dobesedno uničile. Mnogo je bilo truda in dela, da so obvarovali nasade pred popolnim uničenjem in so s stalnim škropljenjem in z vestnim obdelovanjem preprečili katastrofo. Vendar se posledice te uše nadleže poznajo na kva-

liteti, kakor tudi na kvantiteti pridelka, ki se se zdaleka ne more primerjati s pridelkom prejšnjih let. Tako bodo letos hmeljarji na Marenberškem polju spet prizadeti kljub temu, da bodo, kakor poročajo, cene ugodnejše, so pa večji režijski stroški in je manjša količina ter slabša kvaliteta pridelka, kar sigurno neugodno vpliva na prodajo.

Hmeljski nasadi, gojenje ter spravljaje hmelja mnogo stane. Posebno priobranju hmelja, ki se vrši baš sedaj, je potrebno mnogo delavcev, kajti hmelj mora priti ob pravem času cvetenja v sušilnico. Če se zamudi pravi rok, postane hmelj rjavkast in je slabše kvalitete.

Marenberški hmeljarji dobe vsako leto mnogo obiralcev in obiralci iz Haloz, Slovenskih goric pa celo iz Hrvaškega. Dolga in mučna je pot teh delavcev ter grenak je tak kruh, kajti lastniki nasadov ne ravna s temi reveži tako, kakor bi bilo potrebno in kakor si zaslužijo. Hrana je skoraj neužitna, tudi za prenočišča je slabo poskrbljeno, poleg tega pa nekateri še slabo merijo nabrani hmelj tako, da je stalno nezadovoljstvo, ki je prišlo lani do izraza tako, da so obiralci pri nekem marenberškem veleposelstniku stopili v stavko in je moralo v tem sporu posredovati sresko načelstvo in orožništvo. Vse to bi se dalo preprečiti, če bi lastniki hmeljskih nasadov bili bolj humani in imeli več socialnega čuta do ubogih obiralcev, ki hodijo tako daleč s trebuhom za kruhom. Upamo, da so jim lanski dogodki dober opomin, da bodo letos bolje ravnali z obiralci, da potem ne bo nepotrebnega razburjenja in ne bo treba spet oblastim intervenirati.

—Vik—

Kmetje so se morali vrniti z živino

Včera bi moral biti v Mariboru živinski sejem, pa je bil prepovedan

Maribor, 24. avgusta

Iz vseh smeri mariborske okolice so prihajali včera kmetje in gnali živino na tradicionalni torkov mariborski živinski sejem. Z Dravskega polja so prihajali ter s Ptujkega polja in celo iz konjskega srezu. Nasproti so se jim pripeljali orožniki na kolesih ter jih opozorili, da zamaž ženejo živino v Maribor, ker je živinski sejem prepovedan. Kmetje pa niso verjeli temu opozorilu, gnali so živino naprej. Ko pa so prišli do križišča Tržaške in Ptujke ceste, jih je ustavila orožniška patrula ter jih vračala nazaj. Težno se je spremenilo v živahno marivljiško sejmarije. Ubogi kmetje so skušali pri bližnjih mesarjih prodati svojo živino, ki so jo prignali več ur daleč. Nekateri so imeli srečo, drugi

pa so morali nazaj domov, potem ko so brez uspeha prišli na nenadno prepovedani živinski sejem.

Ta dogodek je v zvezi s pojavom slinavke v Bohovi, kjer se je naši veterinarski oblasti posrečilo, da je s takojšnjo intervencijo preprečila nadaljnje širjenje te nevarne nalezljive živinske bolezni. V interesu prizadetih kmetov pa bi bilo potrebno, da se o ukrepu takoj obvestijo bližnje občinske pisarne, ki izdajajo prodajalcem živine zavezne predpisane liste. S tem bi bilo marsikaj neprijetnega prihranjeno ubogim kmetovalcem, ki so zastoj prišli na dolgo pot v Maribor v upanju, da bodo z izkupičkom za prodano živino lahko poravnali svoje davčne zaostanke.

Mariborske in okoliške novice

— Mariborska sepetanja in pristuškovanja. Nedavno ste poročali v »Slov. Narod« o tisti čudoviti iznajdljivi židini, ki je v cilju pridobitve našega državljanstva v smele naletu osvojila Sarajevna na ter se z njim poročila. Sedaj pa čujem, da se tudi mariborski ambiciozni in boderi »ženini« vseh letnikov na vse kriplje trudijo in pehajo, da »izposodijo« za primerno vsotico svoje krščansko ime kakšni židovski nevesti. Govorijo, da bi bil to dobrodošel nov vir dohodkov. Tako je iznajdljiva židinja sprožila plaz tveganih spekulacij, ki so zajeze v svoj vrtnec tudi mariborske mladenčice ter »mladenčice«. Po Mariboru čujem celo svojevrsten sepet, da se ustanavlja neka tajna družba z namenom, da »dobavljajo« ženske nasade državljanstva židinjam. Ta nova, anonimna »ekspozitna družba« baje že posluje. Jurij Pika.

— Zanimiva okrožnica. Poročali smo svojčas o znani aferi Rožetove Glavne privredne zadruge. Dne 27. t. m. naj bi bil likvidacijski zbor omenjene zadruge. Te dni pa so prejel vsi aktivni člani zadruge posebno okrožnico, v kateri jim sporočajo, da so postali člani nove zadruge »Zagrebačka zadruga« s sedežem v Zagrebu, Trg kralja Tomislava. Med glavnimi poverjeniki se navajajo znana imena Miro Frank, Zagreb, Alojzij Leskovšek, Celje in Jakob Gregorec, Ptuj. Ni pa med njimi bivšega zadruginega »direktorja« g. Rožeta.

— Nočno lekarniško službo imata ta teden Albaneževa lekarna na Frankoparovi cesti in Königova lekarna na Aleksandrovi cesti.

— Sedaj pa bo. V Mariboru so krožile vesti in so te vesti nekateri listi tudi objavili, da se podzemni tanki za bencin in nafto pri novem avtomobilnem kolodvoru na Glavnem trgu niso mogli dobaviti in sicer v zvezi z velikimi nemškimi manevri. Vestu so se izkazale kot neresnične. Tanki so prispeli v Maribor in so jih tudi že spustili v pripravljene podzemne betonske prostore. Sedaj bo mogoče novi avtomobilni kolodvor dokončati, nakar bo slavnostna otvoritev, ki so jo morali že nekajkrat preložiti.

— Pomeniki pod lipo. Po Mariboru hodim in marsikaj opazim. Upokojenec ima pač mnogo časa. S posebnim veseljem opazim, da se bele nogavice popolnoma izglinje. Ko takole opazujem mariborsko življenje, pa se mi vsiljuje še naslednja misel: Čemu neki po naših izlozibah tiste bele nogavice? Mar naj z mladino del malce poburdam, da bodo izglinje? Mariborski sprehajalec.

— V tujino... Včera je odpotovalo v Francijo na sezonsko delo 50 naših delavcev.

— Tezenske novice. Znani gostilničar na Ptujski cesti g. Josip Sabeder je daroval za tezensko revno šolsko decu 200 din.

— Iz vrst mariborskih gostilničarjev. Združene gostinskih podjetij v Mariboru organizirata tudi letos poučni izlet mariborskih gostilničarjev, restavraterev in natakarjev na veliko kuharsko razstavo na Dunaju od 27. do 29. septembra.

— Če se splašajo konji... V Kapeli so se splašali konji 29letnemu posestniškemu sinu Kobekcu, ki je treščil z voza in zabil pri tem tako tepele notranje poškodbe, da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

— Uradni dan Zbornice za TOI v Mariboru ta teden odpade in bo šele drugo sredo dne 31. t. m.

— Polomljena rebra. V Spodnjem Bregu so se neizsledno napadali navallili na 35letnega posestnika Adolfa Polaka in ga tako premaknili, da je obelžal s strtimi rebri in so ga morali prepeljati v bolnišnico. Orožniki so napadalcem za petami.

— Državna klasična gimnazija v Mariboru. Vpisovanje za novo šolsko leto se bo vršilo natančno po naslednjem razporedu: 1. za IV. — VIII. razred dne 2. septembra od 8. do 10. ure; 2. za II. in III. razred dne 2. septembra od 8. do 10. ure; 3. za I. razred dne 3. septembra od 8. do 11. ure. Učenci z drugih zavodov se zglašijo za vpis v zgoraj določenih dneh in urah v ravnateljevi pisarni. Učenci se opozarjajo, da prinese s seboj vse v letnem poročilu našteje listine, ker brez teh ne bo njihove vpisa. Otvoritvena služba boja bo dne 12. septembra ob 8. uri v Alojzijeve cerkvi. Po sv. maši gredo učenci v svoje učilnice.

— 25 let... Včera je minilo 25 let, kar so v navzočnosti nadvojvode Friderika odpravili novi mariborski državni most. Z našega ponosnega Narodnega doma je takrat zaplaval slovenska zastava. Ko so jo avstrijski organi odstranili, je izginila tudi avstrijska zastava. Mariboru ni nič pomagalo, da je tedaj hotel s frankfurtskimi manifestirati za vsenemško misel. Dogodek z Narodnega doma je že tedaj razodel mnogo simboličnega za bodočo usodo Maribora, ki je pet let pozneje zadilal sveži zrak svobode in vstajenja.

— Na drži. II. deški meščanski šol v Mariboru (magdalenški) bo vpisovanje 1. 2. in 3. septembra, vsak dan od 8. do 12. ure. V to šolo se sprejemajo učenci, ki stanejo v magdalenškem okraju in okoliških občinah na desnem bregu Drave, a se ne vozi s vlakom. Pri vpisu morajo predložiti: izpričevalo, davčno potrdilo, novinski list, izvenmariborski učenci pa še potrdilo, občinskega urada iz katerega bo razvidno, v kateri občini stanujejo. Popravniki izpiti bodo 4. septembra. Ostalo je razvidno na oglasni deski.

— Seznan davčnih osnov za pridobitno za davčno leto 1938 je razgrnjen davčnim zavezancom na vpogled v vloženo mestnega poglavarstva. Rolovski trg 1. soba št. 7, od 24. 8. do vključno 6. 9. 1938.

— 1500 din za 200 din. Tatvino treh železnih palic, v skupni vrednosti 1500 din je prijavil tuk. policiji odvetnik dr. Danilo Komarčič, stanujoč na Aleksandrovi cesti 17. Dva delavca sta odnesla z dvorišča omejene tri palice in jih prodala tuk. prekupčevalcu s starim železom g. Sluzi in sloer za 200 din. Policijski organi so oba tatinska delavca izsledili ter ju pridržali v policijskih zaporih.

— Ob kole... Ključavničar Franc Bohl iz Studencev Ob Izvirkih 12, se je mudil v Zg. Kungoti, kjer mu je doslej še neizsledeni kradljivci odpejali svetlo plavo pleskano dvokolo v vrednosti 1200 din.

— Poroča. V tujakšnji transilvanski cerkvi sta se poročila Vera Sturmova, cand. fil. in Vlado Kurelič, dipl. pravnik, sin deložnega zbornega poslanca in pazniškega župana pok. dr. Sime Kureliča. Prišli sta bila inž. Nikola Paukovica za nevesto in dr. Mirko Nežić za ženina. Mladoporočencema obilo srečo!

Praznovanje sv. Roka

Novo mesto, 23. avgusta. Novo mesto ima v svoji bližnji okolici prelepo izletno točko na Poganskem veleposelstvu. Na vzpetem griču nad Rgerdom vazejo ali smihelom je s gostim gozdom obrobena zelena trata, kjer stoji prastara cerkev sv. Roka. Priljubljena cerkva je že od nekdaj pod skrbstvom lastnikov poganskega gradu in v njej je pokopanih več njegovih rodbinskih članov, ki imajo zasluže, da cerkva ekoci stoletja ni razpadla. Že od nekdaj so ljudje iz vseh bližnjih in daljnjih krajev hodili vsako leto na Rokovo nedeljo v to cerkvo s žudežnim svetnikom, ki ga ljudje imajo za velikega priprošnjika pri zdravljenju hudih ran. Sem so ljudje romali v velikih trumah, da v cerkvi niso našli vsi hkrati prostora. Po cerkvenih pravilih so romarji posesti na prostor okrog cerkve, kjer so bile stojnice z okrepili in raznovrstnim drobnim blagom, katero so kupovali in nosili domov kot odpustke. Ob takih prilikah se je tu vedno zbralo več tisoč romarjev, ki so se šele pozno v mraku razšli na svoje domove.

Po vojni je bilo romanje pešati. Zadnja leta pa so ljudje znova pričeli posecati sv. Roka v velikem številu in iz vseh bližnjih in daljnjih krajev. Letos so požrtvovalni in podjetni smihelci gasilci pripravili v mali gozdni dolinici pod cerkvico sv. Roka, kjer so se vršili pred vojno živahni vsakotni majniški izleti novomeške ljudske šolske mladine — mize in klopi ter točili pristno kapljico iz poganskimi vinogradov. Za prigrizek pa so ljudem pripravili na raznuj pečene odojke in jagnjetino. Kot prvotnosti in spretnosti gasilci, ki so večkrat prispeli na kraj nesreče, dastavno s konjsko vprego, kakor drugi z modernim prevoznim sredstvom — avtomobilom — tako so se izkazali tudi v tej panogi kot izborni aranžerji. Za to priliko je k sv. Roku privedlo svoj izlet tudi novomeško Godbeno društvo, ki je ob prav lepem popoldnevu z igranjem vesele komadov zabavalo zbrano občinstvo.

Iz Celja

— Nacionalna svečanost 6. septembra v Celju. Sokolsko društvo Celje-matica bo skupno z ostalimi nacionalnimi društvi dne 6. septembra svečano proslavilo 20.letnico svobode in rojstni dan Nj. Vel. kralja Petra II. Ob 10.15 dopoldne bo zbor sokolstva na dvorišču mestne narodne šole. Nato bo krenila svečana povorka po Gregorčičevi ulici, Krekovi cesti, Lečkovem trgu, Gosposki ulici, Glavnem trgu, Kralja Petra cesti, Cankarjevi cesti, Trgu kralja Aleksandra, Ulici dr. Gregorja Zernjave in Prešernovi ulici na Dečkov trg pred Narodni dom, kjer bo stik. Z balkona Narodnega doma bo govor o pomenu 20.letnice svobode in kraljevem rojstnem dnevu, nakar bo razhod. V povorki bo poleg sokolstva korakalo tudi članstvo ostalih celjskih nacionalnih društev.

— Na drži. deški meščanski šol v Celju bodo završni popravni izpiti 30. t. m. ostali popravni izpiti pa 31. t. m. Vpisovanje v vse razrede bo 1. 2. in 3. septembra od 8. do 11. Podrobnosti so razvidne iz razglašene na uradni deski v šoli.

— Na državni II. deški narodni šol v Celju bo naknadno vpisovanje novincev 1. septembra od 8. do 12. dopoldne. Po zakonu o narodnih šolah morajo biti novinci zdravniško pregledani. Starišči šolobveznih otrok naj pripeljejo navedeni dan dečke v šolo k zdravniškemu pregledu in vpisu. Kdor bi se odtegnel tej dolžnosti, bo kaznovan po zakonskih odredbah. Vsak šolobvezen otrok, ki biva na ozemlju bivše celjske okoliške občine, mora obiskovati drž. II. deško narodno šolo.

— Napad in dve nesreči. V neki gostilni na Ločici pri Polzeli so v nedeljo okrog 23. traja tuji napadli 33-letnega tekstilnega delavca Albina Puca z Ločice in mu prizadeli z nožem tri vbodilne v levo dlan, podlaket in ramo. Ko se je vračal 19-letni predlec Anton Fajfar iz Leskoveca pri St. Lenartu nad Laškimi v nedeljo z izleta z avtomobilom domov, je padel z avtomobila in se močno poškodoval po desni nogi. Ko se je peljala 20-letna odvetniška uradnica Angela Sketova iz Celja v nedeljo proti večeru a kolesom po cesti, je trčil v njo neki kolesar in jo prevrnil. Sketova si je zlomila desno roko. Poškodovanec se zdravi v celjski bolnici.

Iz Ptujja

— Ustanovitev vinarke zadruge v Halozah. Pri sv. Barbari v Halozah se je pokrenila že pred časom akcija za ustanovitev lastne vinarke zadruge. Ta načrt se je sedaj uresničil in je bila pred kratkim ustanovljena zadruga, ki je sedaj pri ustanovitvi šteje nad 180 članov, med njimi veliko vinogradnikov. Zadruga bo v do glednem času zgradila veliko zadržno klet in shrambe za sadje. To ustanovitev je treba toplotno pozdraviti, saj vsi vemo, da je bil Haložan dosedaj ubog, ker je velikokrat moral vino prodajati pod ceno raznim vinskiim prekupčevalcem. Z ustanovitvijo zadruge, pa se bodo cene vinu maksimalne in bo lahko vsak vinogradnik prodal svoj vinski pridelek po dnevni ceni. Novo ustanovljeni zadrugi želimo obilo uspehov!

— Povpraševanje po sadju je letos izredno veliko, ker se vsi zavedajo, da ga ni dosti. Bogato so obrodile sicer Slovenske gorce, dočim je v Haložah sadna letina letos bolj slaba. Avtoprevozniki imajo letos obilo posla s prevozom sadja, saj ga nalože na ptujski postaji vsak dan 15 vagonov, ki gredo večinoma v Nemčijo. Cena je letos izredno visoka in se dnevno dviga, tako da imajo jabolka danes ceno od 2.50 do 3. — din za kg.

— Smrt vrliga narodnjaka. V soboto popoldne je preminul po kratki teški bolezni v 47. letu starosti splošno znani mag. ph. g. Bogo Orožen. Pokojni je bil vnet narodnjak in dobrotnik, saj je podpiral razna društva. Njegove zemске ostanke prepeljejo danes v Kamnik, kjer bodo položeni v rodbinsko grobnico k večnemu počitku. Blag mu spomin. Prizadetim naše iskreno sožalje!

— Mg. ph. Bogo Orožen zadnja pot. V nedeljeljek smo spremili na zadnji poti mg. Bogo Orožen. Pred hro žalosti so se zbrali številni pogrebi, tudi iz drugih krajev, ki so pokojnega spremlili do dravskega mosta, kjer so krsto preložili na avtomobil in jo prepeljali v Kamnik, kjer je bil pokopni položjen v družinsko grobnico. Pred hro žalosti se je od pokojnika poslovil v imenu Sokola stanoša bart dr. Sahamun,

pevec Glasbene Matice pa so mu zapeli žalostinko. Pred krsto pa je korakala mestna godba, ki je vse čas svirala žalostinke, ob krsti pa je bil častna straža Sokola s sabljami. Pokojni je bil soustanovitelj Glasbene Matice ter dobrotnik več društev, ki ga bodo vsa težko pogrešala. Številni venci, položeni na njegovo krsto so jasen dokaz, kako je bil pokojni priljubljen. Naj v m. p.

— Ponavljalni izpiti na tujakšnji gimnaziji bodo dne 24. 8. za III. b. razred. Dne 29. 8. za I. b. II. a. II. b. III. b. VI. a. VI. b in VII. razred. Dne 30. 8. za I. a in III. a in 31. 8. pa za veliko in malo maturo. Popravni izpiti se vršijo vsakokrat ob 8. uri zjutraj. — Vpisovanje v I. razred se vrši dne 1. IX. Dne 2. IX. za II. in III. razred, dne 3. IX. za IV. in V. razred in dne 5. IX. za VI. VII. in VIII. razred. Dne 6. IX. to služba božja, 7. IX. pa se prične redni pouk.

— Kamin se je rušil. Ponoči se je rušil 32 m visok železen kamin pri tekstilni barvarni Strossa Ferdinanda. Zaradi silnega udara se je poškodovala sosedna streha. Škoda je občutna. Kako je prišlo do rušenja, bo ugotovila strokovna komisija.

Sokolska tombola v Podnartu

Ljubljana, 24. avgusta

Lepo in prijazno je bilo na včerajšnji tomboli v Podnartu. Od vseh strani smo prispeli, da podpremo plemenito prizadevanje domačih bratov in sester, pa se nas je zbralo tako blizu 1000... Poganičkov travnik blizu kolodvora je bil tako poln iskalcev sreče, katerih pogled je hitel proti odru, kjer se je odločala usoda nad 20 lepimi dobitki in 8 tombol. Mnogo je bilo kmečkega ljudstva. To beležimo s posebnim zadovoljstvom. Prireditve so posetili seveda tudi mnogi znani sokolski delavci, med njimi župni načelnik br. Beznik in župni tajnik br. Cvar.

Zavalovila je množica, ko je dal trobenatac br. Franc Solar znak za začetek in že je posegla ročica malega Zvolfovega Miloša v usodno vrečko... »Padala« je številka za številko, nestrpnost je naraščala, le br. Ivan Finžgar je ostal miren. Kakor bi se njega to nič ne tikalo, z močnim glasom je sproti izkliceval številke in se zadovoljno mugal v brk vsemu občinstvu, češ, sreča ni kar tako, le poskusite z njo...

No, pa se je vse kar prav izteklo. Terne, kvaterne in činkvini so bili v razmeroma kratkem času porazdeljeni med ljudi, pa tudi tombole so prešle v take roke, ki jim jih od vsega srca privoščimo. Moška kolesa so zadeli godbenik Anton Cundrič iz Bohinjske Bistrice, tov. delavec Jože Pogačnik iz Prezrenj in brivec Joško Fister iz Oviš, ki mu je bila Fortuna ta dan še posebno naklonjena. Dobil je namreč še eno tombolo: kitaro! Zensko kolo je odpeljal delavec Tomaž Smid iz Zaloš, vreča moke je prešla v last krojača Jožeta Trevena iz Oviš, na otomani pa se bo lahko odpočil delavec Alojzij Novak iz Dobravcev pri Podnartu.

Po tomboli se je razvila nepriljena narodna zabava. Smotnost organizacije domačih Sokolov in Sokolic je prišla tudi ob tej priliki do najlepše veljave! Vsa sokolska družina je bila v službi prireditve. Na vse strani je bilo večje poskrbljeno za ugodnost in udobnost navzočih.

Moralni efekt odlični, pa tudi gmotni upamo, da br. blaginika Cirila Pogačnika ne bo ozlovljilo. Le po začrtani poti naprej, navzgor, brez miru! Sokolskemu društvu v Podnartu velja krepko priznanje in

Dolitični obzornik

Razkroj enotne hrvatske fronte

Za časa petomajskih volitev v narodno skupščino leta 1935 so se vsi Hrvati ne glede na prejšnjo politično pripadnost podredili vodstvu dr. Vladka Mačka. Tako je nastala enotna hrvatska narodna fronta, ki so ji dali ime »hrvatski narodni pokret«. Ta enotnost pa ni trajala dolgo. Najprej so jeli to enotnost izpodkopavati klerikalci, ki so pod plaščem tega hrvatskega narodnega pokreta pridno snovali svoje organizacije, svoje Skome, Krome in Grome, s katerimi so skušali s spretnim manevriranjem spraviti kmetstvo in delavsko mladino v svoj tabor. To se jim je tudi v veliki meri posrečilo in to kalpak ponajveč na škodo bivše hrvatske seljačke stranke. Nato so stopili na plan pristaši pokojnega dr. Jos. Franka in njegove tako zvane čiste stranke prava, ki so znani pod imenom »frankovci«. Ti so osnovali svoje glasilo tednik »Nezavisnost«, ki stalno in dosledno ostro kritizira in napada brezplodno politiko dr. Vladka Mačka. Sin pokojnega Stjepana Radića Vladko Radić je pred leti takisto začel izdajati svoj list — »Narodni val«, ki hodi povsem svoja pota in v zadnjem času nič več ne skriva, da se njegov gospodar, sin »narodnega vodje Radića prav malo strinja s politiko dr. Mačka. Sporedno s temi fronderji sta na delu še narodno-socialni blok prof. Sojata in skupina okrog prof. Maistrovića. Tem nezadovoljnikom se je v novem času pridružila še skupina dr. Mirka Košutića, ki hoče, kakor poročajo listi, organizirati odkrit upor proti službenemu vodstvu hrvatske politike, to je proti dr. Mačku. Dr. Košutić stopi pred javnost — vse to javljajo hrvatski listi — že v nekaj dneh s posebnim deklaracijo, v kateri bo točno orisal program, smernice in cilj svoje organizacije. V tej deklaraciji se bodo dr. Košutić in tovaršji postavili na stališče, da je treba prenehati s politiko abstinence in kreniti na pota aktivne politike, ki računa z dejanskim stanjem v državi. V zvezi s tem svojim stališčem bodo priznali zdaj veljavno ustavo, zahtevali pa, da se uvede široka samouprava, poveča obseg banov in prizna moč kompetenca banskim upravam. Že iz teh kratkih podatkov je razvidno, da hoče dr. Košutić delati oportunistično politiko. Ali bo z njo uspel? Ni izključeno. Kdor naše razmere pozna, ne bo v dvomih, da bi dr. Košutić vkljub ali morda prav radi njegove sumljive preteklosti ne igral še velike vloge v našem javnem življenju. Kdo pa je ta dr. Mirko Košutić? Preiskovalni sodnik v znamenitem zagrebškem veleizdajniškem procesu leta 1908, ki je vodil preiskavo tako, da bi bilo 50 obtožbenih

Srbom skorej plačalo svoje nasodno preprečanje s smrtjo na vešilih!

Kdo je sejal...

V jeseniškem »Našem kovinarju« čitamo: »Čas je kot veter, ki odnaša neporebane pleva, težko kleno zrno pa pada izčiščeno v posodo zgodovine, od koder bo — posejano v plodno zemljo — v drugi pomladi poglono novo rast. Letos je preteklo dvajset let od velike politične mlatve, Čas dvajsetih let je izpihal in odnesel smet, zrno pa nam skoro ni ostalo za prihodnjo setev. V eter še vedno vleče nad posodo naše domovine, odnaša pleva, a zrno skoraj ni nobenega več. Povrhu se velika prevara. Pred dvajsetimi leti se je šepirilo na dnu posode narikatero debelo zrno, pa se je izkazalo, da je bilo gluho. Kdo bo sejal na svoji nivi iz gluho seme...?« List zaključuje svoja izvajanja takole: »Slovenski bojevnik, kako morete hoditi na Brezje in Bled mimo Radovljice, pa se ne spomnite Boštjana Olipa, ki so ga ustrelili, da ste vi lahko ostali pri življenju? Zakaj ne pripoveduje vsega tega svojim otrokom, ki ne potrebujejo nobene druge zavesti bolj kot te, da so sinovi junakaških očetov? Svetnikov nimamo Slovenci, toda imamo junake, velike junake: Boštjana Olipa, Stefaniča, Možino, Hajnerja...«

Beležnica

KOLEDAR

Danes: Sreda, 24. avgusta, katoličani: Jernej

DANASNJE PRIREDITVE

Kino Matica: Vojna špijonov
Kino Union: Sibirskie noči
Kino Sloga: Usodni diamant
Kino Moste: »Prater« in »Carjevi svečniki«

Kino Šiška: Valček na ledu

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Leustek, Resljeva cesta 1, Baho-vec, Kongresni trg 12, Komotar, Viš — Tržaška cesta.

Izpod sira

Stoji, stoji Ljubljani'ca, Ljubljani'ca dolga vas... Ljubljani'ci bi bili malone pozabili na to svojo himno, če bi se ne bil oglašil včera »Slovenčev« repek in ne opozoril na njo svojih čitateljev s člankom, v katerem opisuje življenje v Meksiki in okrog nje. Ljubljani'ci vsi vemo, kje leži Meksika in kako je končal njen vladar Maksimilijan, brat našega presvitega cesarja. To storijo bi bil »Slovenčev« repek lahko prihranil sebi in nam.

Zanima nas pa, od kod ima »Slovenčev« repek toliko sredstev, da daje na svetlo take budalosti. Vemo, da prihaja danes v uredništva dnevnikov toliko zanimivih vesti, da bi jih »Slovenčev« repek pri svoji najboljši volji vse svoje življenje ne mogel objaviti. Po njegovem mnenju pripada pretežna večina stanovalec Meksike nižjim slojem. Ze ta trditve je nas zabolela in sicer zato, ker nismo vajeni kot pošteni državljani biti med seboj glede na poklic enaki po višini, debelosti in teži.

Kolikor nas je odraslih mož, merimo takole po 150 do 180 cm, a koliko merijo otroci, o tem naj »Slovenčev« repek ne govori, ker je še sam otrok. Zlostna mu majkal O naših ženah pa sploh ne govorimo, ker nimajo in ne smejo imeti odločilne besede v tej zadevi. Prizadeti smo tudi pijančki, ki se kotatimo iz vinočca dan za dnem, za nami pa letajo otroci, kličoč: Ata, ata, ata! Ko pa sedemo na kolo, se peljemo ravno po cesti, ne da bi motili veleumestni ljubljanski promet. Pripomnili bi pa še tole:

Pisec teh vrstic se sicer popolnoma strinja z dopisnikom »Slovenčev« repka v tem pogledu, da ropota na dvorišču cirkularka, ker je kot absolviran jurist sam primoran preživljati se z žaganjem in sekanjem drv na lasten telesni, fizični pogon. — Bog živi!

Elektrifikacija Dolenjske

Novo mesto, 23. avgusta. Po izpeljanem banovinskem električnem omrežju, ki je zajelo že dober del Dolenjske, se je končno to omrežje, ki so ga dale napeljati KDE, razprostrlo in postavilo sedaj tudi v samem našem mestu. Mogočeni nosilci električnega voda so postavljeni iz mirnopeškega občinskega območja in se vrste v dolgih vodih preko daljnoveškega hribovitiga terena, Kamenc, Bučne vasi in Bršljina, kjer so nosilci voda speljani preko Krke, nato tik gozda Portovalda do Drške. Tu napravi napeljava kot in gre mimo pokopališča v šmihelu, Kovčičevega mlina na posestvo banovinske kmetijske šole na Grmu, kjer nosilci voda v posevni črti sekajo Trdinovo cesto, zasebni botanični vrt novomeškega odvetnika dr. Ivanetića do državne zagrebške ceste, ki plje skozi žabjo vas. Debele elektrovdne žice bodo tudi v kratkem napeljavane. Vsa naprava pa bo zadnje dni avgusta že obratovala.

Za dosego tega cilja je bilo potrebna premostiti nešteto ovir. Slikani so bili številni sestanki